

Resum de les mesures i criteris per a la negociació col·lectiva - V AENC (Acuerdo para el empleo y la negociacion col·lectiva) 2023 -2025

El passat dimecres, **10 de maig**, les organitzacions sindicals i empresarials més representatives (CEOE i CEPYME i CCOO i UGT) vam signar el cinquè Acord per a l'ocupació i la negociació col·lectiva (V AENC) pels pròxims anys (2023-2025).

Aquest Acord té la voluntat d'impulsar la millora dels drets i les condicions laborals de les persones treballadores, de la recuperació salarial, de la qualitat de l'ocupació, així com contribuir a la cohesió social en un moment de màxima incertesa.

L'AENC, de naturalesa obligacional, té com a objectiu fixar les bases de la negociació dels convenis col·lectius durant els pròxims anys, establint criteris i recomanacions que, sens dubte, contribuïran a millorar les relacions laborals i socials del nostre país.

A continuació trobareu un resum de les matèries que el V AENC inclou. En cadascuna de les matèries, hem detallat l'objectiu de les mesures així com els criteris que caldria incloure en els convenis col·lectius que es negociïn.

Esquema del V AENC 2023-2025:

Matèria	Objectiu	Què introdueix l'AENC?
Negociació col·lectiva	Impulsar la negociació col·lectiva, fomentant l'obertura de noves unitats de negociació i l'ampliació de les ja existents.	• Vigència i ordenació del procés negociador • Comissions paritàries • Sistemes de solució autònoma de conflictes laborals
Ocupació i contractació	Contribuir a fomentar l'estabilitat en l'ocupació i l'ús adequat de les modalitats contractuals	• Assumir i desenvolupar determinades modalitats contractuals • Impulsar la contractació dels joves
Jubilació parcial i flexible	Fixar l'instrument adequat pel manteniment de l'ocupació i el rejuveniment de les plantilles	• Reconèixer l'accés a la jubilació parcial • Potenciar fórmules de jubilació gradual i flexible
Formació i qualificació professional	Potenciar la formació al llarg de la vida laboral	• Enfortir la formació destinada a facilitar la transició digital i ecològica • Fomentar la formació dual
Retribució	Desenvolupar una política salarial	- Increment salarial pel 2023: 4% - Increment salarial pel 2024: 3% - Increment salarial pel 2025: 3% + increment adicional (revisió salarial)
Incapacitat temporal	Establir línies d'actuació que millorin la salut de les persones treballadores	• Establir procediments i àmbits paritaris d'anàlisi de la IT • Reduir el número de processos i la seva durada
Seguretat i salut	Adaptar els convenis col·lectius als nous reptes i objectius de la seguretat i salut en el treball	Llistat d'actuacions que cal incloure en els convenis col·lectius
Flexibilitat interna	Que els mecanismes d'adaptació interna siguin prioritaris als externs i als reajustaments de plantilles	• Classificació professional i mobilitat funcional • Ordenació del temps de treball • Inaplicació de determinades condicions de treball en els convenis • ERTO i mecanisme RED
Teletreball	Desenvolupar les crides que la Llei del treball a distància va encomanar a la negociació col·lectiva	Llistat de les crides a la NC
Desconnexió digital	Garantir el dret a la desconnexió digital	Dret a no atendre dispositius digitals fora de la jornada de treball
Igualtat	Promoure la igualtat real, eliminant les desigualtats i aprofundir en la conciliació responsable	Transversalitat de la igualtat
Discapacitat	Contribuir a l'establiment d'un marc equitatiu pel desenvolupament de les condicions de treball de les persones amb discapacitat	• Efectiva igualtat d'oportunitats • Discapacitat sobrevinguda
Diversitat. LGTBI	Fomentar la diversitat de les plantilles	Promoure plantilles heterogènies i crear espais de treball inclusius i segurs
Violència sexual i de gènere	Impulsar la prevenció de les violències sexuals	
Transició tecnològica, digital i ecològica	Promoure i impulsar la transformació digital, tecnològica i ecològica en el lloc de treball	• Acord Marc Europeu sobre digitalització • Intel·ligència Artificial (IA) i garantia del principi de control humà i dret a la informació sobre els algorismes

Negociació col·lectiva

Objectiu: Impulsar la negociació col·lectiva, fomentant l'obertura de noves unitats de negociació i l'ampliació de les ja existents.

Els convenis col·lectius han de:

- 1. Vigència i ordenació del procés negociador.**
 - a. Impulsar la renovació i actualització dels convenis, articulant regles sobre vigència, ultra activitat i procediment negociador.
 - b. Promoure el recurs als sistemes de solució autònoma de conflictes laborals.
- 2. Comissions paritàries.**
 - a. Regular els procediments a aplicar en relació a cada matèria sobre la que la comissió paritària hagi d'intervenir
 - b. Regular el procediment de funcionament regular per poder resoldre ràpida i eficientment les consultes i/o conflictes.
- 3. Sistemes de solució autònoma de conflictes laborals.**
 - a. Establir compromisos i referències expresses d'utilització dels procediments de mediació i/o arbitratge en els conflictes laborals, inclòs l'arbitratge.

Ocupació i contractació

Objectiu: Contribuir des dels convenis col·lectius a **fomentar l'estabilitat en l'ocupació i l'ús adequat de les modalitats contractuals.**

Els convenis col·lectius han de:

En matèria de modalitats de contractació han d'assumir i desenvolupar:

1. Fixar la durada del **període de prova**.
2. En relació al **contracte de durada determinada**:
 - a. En els convenis col·lectius o acords col·lectius
 - i. Acordar mitjans que garanteixin la transmissió d'informació sobre l'existència de llocs de treball permanents vacants.
 - b. En els convenis col·lectius:
 - i. Durada del contracte de substitució (amb el límit de 3 mesos).
 - ii. Plans i criteris de reducció de la temporalitat.
 - iii. Mesures per facilitar l'accés efectiu a les accions formatives.
 - c. En els convenis sectorials:
 - i. Ampliar, si s'escau, fins un màxim d'un any, el contracte per circumstàncies de la producció derivades d'un increment ocasional i imprevisible de l'activitat o oscil·lacions de la mateixa.
3. **Fixes-discontinus**:
 - a. En els convenis col·lectius o, en el seu defecte, en els acords d'empresa:
 - i. Criteris objectius i formals que han de regir en les crides (sempre per escrit).
 - b. En els convenis col·lectius sectorials:
 - i. El termini màxim d'inactivitat entre contractes i subcontractes.
 - ii. Borsa sectorial d'ocupació.
 - iii. Celebració del contracte a temps parcial quan les singularitats de l'activitat del sector així ho justifiquin.
 - iv. Cens anual del personal fix-discontinuu.
 - v. Període mínim de crida anual i quantia per fi de crida.
 - c. En els convenis col·lectius sectorials o, en el seu defecte, acords d'empresa:
 - i. Procediment per la formulació de sol·licituds de conversió voluntària en indefinit ordinari.

4. Temps parcial:

- a. Ampliar el número d'interrupcions durant la jornada, quan aquesta es presti de manera partida.
- b. Procediment per la formulació de sol·licituds de conversió voluntària d'un treball a temps complet en un altre a temps parcial i viceversa.
- c. Mesures per facilitar l'accés efectiu a la formació professional continua.
- d. Percentatge màxim d'hores complementàries (màxim del 60% de les hores ordinàries contractades i mínim del 30%).
- e. Termini de preavís de realització de les hores complementàries.
- f. Percentatge màxim d'hores complementàries d'acceptació voluntària, sense superar el 30% de les hores ordinàries contractades.

En matèria de contractació de joves i persones en procés de requalificació, els convenis col·lectius han d'**impulsar la contractació de joves**, promovent els contractes formatius i la formació dual com a via d'inserció i requalificació:

- a. En els convenis o acords col·lectius:
 - a. Criteris i procediments encaminats a aconseguir una presència equilibrada d'homes i dones.
 - b. Compromisos de conversió de contractes formatius en contractes a temps indefinit.
- b. En els convenis col·lectius:
 - a. Retribució del temps de treball efectiu del contracte de formació en alternança.
 - b. Retribució, en el seu cas, del contracte per l'obtenció de la pràctica professional i la durada del període de prova.
 - c. Percentatge de treball presencial en els contractes formatius.
- c. En els convenis sectorials estatals o autonòmics i, en el seu defecte, en els convenis sectorials d'àmbit inferior:
 - a. Durada màxima i/o mínima, dins els límits legals, dels contractes per l'obtenció de la pràctica professional.
 - b. Llocs de treball, activitats, nivells o grups professionals que podran desenvolupar-se mitjançant un contracte formatiu.

Jubilació parcial i flexible

Objectiu: Fixar la jubilació parcial i el contracte de relleu com **l'instrument adequat pel manteniment de l'ocupació i el rejuveniment de les plantilles.**

Els convenis col·lectius han de:

1. **Reconèixer l'accés a la jubilació parcial** amb contracte de relleu d'acord amb la normativa que sigui d'aplicació.
2. Impulsar els mecanismes per la posada en marxa de la **jubilació parcial**.
3. **Potenciar fórmules de jubilació gradual i flexible** per facilitar el trànsit des de la vida activa al retir laboral.

Formació i qualificació professional

Objectiu: **Potenciar la formació al llarg de la vida laboral** per millorar l'ocupabilitat de les persones treballadores i de la competitivitat de les empreses.

Els convenis col·lectius han de:

1. Garantir la **igualtat d'accés** de les persones treballadores a la formació.
2. **Enfortir la formació destinada a facilitar la transició digital i ecològica** de les empreses i de les persones treballadores.
3. Fomentar la **formació dual** a les empreses.
4. Promoure la **coresponsabilitat de les empreses** i les persones treballadores en els processos de formació.
5. Impulsar els **instruments bipartits sectorials i intersectorials en la definició i desenvolupament de la formació.**

Retribució

Objectiu: Desenvolupar una política salarial que contribueixi a la recuperació salarial, a la reactivació econòmica, a la creació d'ocupació i a la millora de la competitivitat de les empreses.

Els convenis col·lectius han de:

1. Fixar una estructura salarial a través de:

- a. La racionalització de les estructures salarials, integrant els principis de transparència retributiva i d'igual retribució per treballs d'igual valor.
- b. Els sistemes de retribució variable hauran d'estar fixats amb claredat, amb criteris objectius i ser neutres.

2. Establir els següents criteris per a la determinació dels increments salarials:

Increment salarial pel 2023: 4%

Finalitzat el 2023, si l'IPC interanual de desembre de 2023 fos superior a 4% s'aplicarà un increment addicional màxim de l'1%, amb efectes des de l'1 de gener de 2024.

Increment salarial pel 2024: 3%

Finalitzat el 2024, si l'IPC interanual de desembre de 2024 fos superior a 3% s'aplicarà un increment addicional màxim de l'1%, amb efectes des de l'1 de gener de 2025.

Increment salarial pel 2025: 3%

Finalitzat el 2025, si l'IPC interanual de desembre de 2023 fos superior a 3% s'aplicarà un increment addicional màxim de l'1%, amb efectes des de l'1 de gener de 2026.

3. Fomentar la previsió social complementària, mitjançant els Plans de Pensions d'Ocupació, a través d'Entitats de Previsió Social Empresarial, com a mesura d'estalvi a llarg termini de caràcter finalista i de complement de les pensions públiques.

Altres:

1. **Desindexació:** s'instarà al Govern a modificar la normativa de revisió de preus en els processos de contractació per eliminar la impossibilitat de realitzar una revisió de preus.

Incapacitat temporal derivada de contingències comunes

Objectiu:

Establir línies d'actuació que millorin la salut de les persones treballadores.

Els convenis col·lectius han de:

1. **Establir procediments i àmbits paritaris d'anàlisi de la incapacitat temporal per contingències comunes.**
2. **Fixar línies d'actuació que redueixin el número de processos i la seva durada, així com el seguiment i avaluació d'aquestes actuacions.**

Seguretat i salut laboral en el treball

Objectiu: Adaptar els convenis col·lectius als **nous reptes i objectius de la seguretat i salut en el treball.**

Els convenis col·lectius han de:

1. **Promoure protocols i guies d'acollida** a l'empresa per la millora de la sensibilització i generació de cultura preventiva.
2. Establir mesures concretes perquè les empreses, amb la participació de la representació sindical, desenvolupin un **pla integral enfocat al foment de la cultura preventiva i a la reducció de la sinistralitat laboral.**
3. Incloure la **perspectiva de gènere en la gestió de la prevenció a l'empresa.**
4. Tenir en compte la **discapacitat en la gestió de la prevenció.**
5. Impulsar el desenvolupament de **mesures i procediments per l'adaptació de llocs de treball.**
6. Promoure **l'atenció a l'envelliment** i les seves implicacions en el desenvolupament de l'activitat laboral.
7. **Avançar en l'avaluació de riscos dels llocs de treball a distància.**

8. Avançar en la **gestió preventiva dels riscos psicosocials**, com l'estrès laboral.
9. Elaborar i fer seguiment de **protocols de gestió dels conflictes psicosocials**.
10. Desenvolupar la **formació en prevenció de riscos laborals**.
11. Incloure **programes de formació i informació sobre els riscos de l'ús de noves tecnologies** del treball i les mesures preventives que calen adoptar.
12. Incloure **mitjans i mesures de coordinació** d'activitats empresarials en els que **hi participi la representació sindical**.
13. Potenciar el desenvolupament de la **vigilància de la salut col·lectiva**.
14. Desenvolupar protocols i guies per la millora de la **gestió de la reincorporació de les persones treballadores després de baixes de llarga durada**.
15. Abordar les **addiccions i desenvolupar plans de prevenció i intervenció**.
16. **Prioritzar l'acció preventiva** sobre els factors que generin determinats riscos davant el simple establiment de plusos per toxicitat, penositat, perillositat i insalubritat.

Flexibilitat interna

Objectiu: Que els mecanismes d'adaptació interna siguin prioritaris als externs i als reajustaments de plantilles.

Els convenis col·lectius han de:

1. Classificació professional i mobilitat funcional.

- a. Introduir sistemes de classificació professional basats en els grups professionals.
- b. Garantir l'absència de discriminació.
- c. Potenciar instruments àgils perquè la mobilitat funcional sigui un mecanisme de flexibilitat interna i d'adaptació.
- d. Potenciar la polivalència funcional i els seus efectes en matèria retributiva.

2. Ordenació del temps de treball.

- a. Adoptar fórmules flexibles d'ordenació del temps de treball.
- b. Promoure:
 - i. La fixació preferent de la jornada en còmput anual, per tal de facilitar fórmules flexibles.
 - ii. La implementació de la distribució irregular de la jornada.
 - iii. La racionalització de l'horari de treball.
 - iv. La flexibilitat en els horaris d'entrada i sortida dels treballadors.

3. Inaplicació de determinades condicions de treball en els convenis.

Quan els convenis col·lectius recullin clàusules d'inaplicació, s'haurà de tenir en compte que la **documentació** que entregui l'empresa serà la necessària per tenir un coneixement fidel de les causes al·legades; la **durada temporal de la inaplicació i el contingut de l'acord d'inaplicació**.

4. ERTO i mecanisme RED.

- a. Potenciar els expedients de regulació temporal d'ocupació, com a mesura de flexibilitat interna.
- b. Desenvolupar els objectius i els criteris per la implementació dels ERTO.
- c. Prioritzar la reducció davant la suspensió.
- d. Garantir la transparència.
- e. Configurar propostes formatives i mesures de recolzament a la formació i requalificació de les persones afectades.

Teletreball

Objectiu: Desenvolupar les crides que la Llei del treball a distància va encomanar a la negociació col·lectiva.

Els convenis col·lectius han de:

1. Identificar els **llocs de treball i funcions susceptibles de treball a distància**.
2. **Condicions d'accés i desenvolupament** de l'activitat laboral a distància.
3. **Durada màxima** del treball a distància.
4. **Jornada mínima presencial**.
5. **Percentatge de jornada o període de referència** per ser considerat treball a distància.
6. **Continguts addicionals dels acords individuals**.
7. **Continguts de la reversibilitat**.
8. Mecanisme per la **compensació o abonament** per part de l'empresa de les despeses relacionades amb el treball a distància.
9. Mecanismes i criteris per passar de treball presencials a treball a distància i viceversa, així com preferències vinculades a **formació, promoció**, etc.
10. **Manteniment** per part de l'empresa del mitjans, equips i eines necessàries.
11. **Fixar els usos pels quals es poden fer servir els equips informàtics per a usos personals**.
12. Mitjans i mesures per garantir el **dret a la desconnexió digital**.
13. Condicions per garantir l'exercici dels **drets col·lectius**.
14. Condicions i instruccions de l'**ús i conservació dels equips informàtics**.

Desconnexió digital

Objectiu: Garantir el dret a la desconnexió digital tant a les persones treballadores que presten els seus serveis de manera presencial com a distància.

Els convenis col·lectius han de tenir en compte:

1. La desconnexió digital es reconeix com un **dret a no atendre dispositius digitals fora de la jornada de treball**.
2. La desconnexió opera amb **tots els dispositius i eines que mantinguin la jornada laboral més enllà dels límits legals establerts**.
3. Si es produeix qualsevol tipus de trucada o comunicat fora de la jornada laboral, **les persones treballadores no estaran obligades a respondre**.
4. Es duran a terme **accions de formació i de sensibilització sobre l'ús raonable** de les eines tecnològiques.

Igualtat entre dones i homes

Objectiu: Promoure la igualtat real entre dones i homes en el treball, eliminant les desigualtats i aprofundir en les mesures de conciliació corresponsible de la vida personal, laboral i familiar.

Els convenis col·lectius han de:

1. Tractar transversalment la igualtat.
2. Establir mesures que afavoreixin la contractació de dones.
3. Promoure la participació de les dones en els processos formatius.
4. Regular criteris per la promoció i ascensos que no comportin discriminació indirecta.
5. Establir criteris retributius transparents.
6. Incorporar mesures de flexibilitat interna que facilitin la conciliació corresponsible, entre altres.

Discapacitat

Objectiu: Contribuir a l'establiment d'un marc equitatiu pel desenvolupament de les condicions de treball de les persones amb discapacitat.

Els convenis col·lectius han de:

1. Tractar transversalment la discapacitat.
2. Mesures específiques per contribuir a l'efectiva igualtat d'oportunitats.
3. Incloure possible adaptacions de llocs de treball, ajustos raonable, accessibilitat universal, etc.
4. Abordar la discapacitat sobrevinguda amb l'objectiu d'establir les mesures necessàries per mantenir la feina.
5. Mecanismes de seguiment i avaluació.

Diversitat

Objectiu: Fomentar la diversitat de les plantilles.

Els convenis col·lectius han de:

1. Promoure plantilles heterogènies.
2. Crear **espais de treball inclusius i segurs**.
3. Afavorir la **integració i la no discriminació del col·lectiu LGTBI**.
4. Assegurar que els **protocols d'assetjament i violència en el treball** contemplen la **protecció de les persones LGTBI** en l'àmbit laboral.

Violència sexual i de gènere

Objectiu: Impulsar la prevenció de les violències sexuals.

Els convenis col·lectius han de:

1. Promoure **espais segurs i lliures de violències i assetjaments sexuals o per raó de sexe**.
2. Arbitrar procediments específics o **protocols d'actuació per la prevenció i denúncia** de l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe.
3. Impulsar en els protocols d'assetjament la incorporació de **mesures "cautelars" de recolzament a les víctimes**.
4. Impulsar l'elaboració i difusió de **codis de bones pràctiques**.

Transició tecnològica, digital i ecològica

Transició tecnològica i digital

Objectiu: Promoure i impulsar la transformació digital en el lloc de treball, establint procediments concrets d'informació prèvia a la representació sindical, dels projectes empresarials de digitalització i dels seus efectes sobre l'ocupació, les condicions de treball i les necessitats de formació i adaptació professional de les plantilles, **apostant per la formació continua per la millora de les competències digitals de les persones treballadores que faciliti aquesta transició en l'empresa. 01**

Acord Marc Europeu sobre digitalització

Objectiu: Adequar a cada àmbit de negociació aquest Acord.

Els convenis col·lectius han de:

1. **Fomentar la col·laboració entre empreses, persones treballadores i la seva representació sindical** per abordar temes com la competència, l'organització del treball i les condicions laborals.
2. **Impulsar la inversió en competències digitals.**
3. **Promoure la formació, capacitat, modalitats de connexió i desconnexió, l'ús de sistemes d'intel·ligència artificial, la protecció de la privacitat, ...**

Intel·ligència Artificial (IA) i garantia del principi de control humà i dret a la informació sobre els algoritmes

Els convenis col·lectius han de:

Establir criteris que garanteixin un ús adequat de la IA i sobre el desenvolupament del deure d'informació periòdica a la representació sindical.

Transició ecològica

Els convenis col·lectius han de:

1. **Determinar processos participatius amb la representació sindical.**
2. **Identificar noves necessitats de qualificació i millora de les competències, redissenyar els llocs de treball o millores en la organització del treball.**

3. Establir **línies de formació i informació** a les persones treballadores per assegurar la seva implicació davant l'adopció de mesures per lluitar contra el canvi climàtic.
4. **Impulsar plans de mobilitat sostenible.**